

**KLASİKTE POSTMODERNE BİR MASALIN MÜTHİŞ
SERÜVENİ: KURBAĞA PRENS, KURBAĞA PRENSES,
PRENSES VE KURBAĞA**

Doç. Dr. Ayşe Melda ÜNER*

ÖZ: Masal en eski anlatı türlerinden biridir. Klasik-geleneksel bakış açısına göre kurgulanmış olan masal anlatısı, olağanüstü kişi ve olayları içinde barındıran bir dünya yaratır. Yardımcılar ile onlara engel olmaya çalışan düşmanlar çatışır. Sonunda daima iyiler kazanır, kötüler ise cezalarını çeker. Grimm Kardeşler'in 1812-1815 tarihli klasik-geleneksel masal anlatısı olan *Kurbağa Prens* de böyledir. 2002'de E. D. Baker'in yaratıcı dünyasında modern bir bakış açısı kazanır ve *Kurbağa Prenses* adını alır. Walt Disney 2009'da bu iki yorumu harmanlar, eklediği çok farklı unsurlarla postmodern anlatı kategorisinde değerlendirilebilecek yeni bir masal sunar. *Kurbağa Prens* ve *Kurbağa Prenses*'i renkli bir yolculuğa çıkarır. Hem tanıdık hem de benzersiz olarak nitelendirilebilecek bu yeni masala *Prenses ve Kurbağa* adını verir. Bu makalede *Kurbağa Prens*'in yüzyıllar süren serüveni ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grimm Kardeşler: *Kurbağa Prens*, E. D. Baker: *Kurbağa Prenses*, Walt Disney: *Prenses ve Kurbağa*, klasik, modern, postmodern.

**The Amazing Adventure of a Tale from Classic to Postmodern
*The Frog Prince, The Frog Princess, The Princess and the Frog***

ABSTRACT: Tale is one of the oldest genres of narration. Such narration, fictionalized in classical-traditional view, creates a world with extraordinary people and events. These are texts in which the villains, who are given the role to impede the helpers, are in a battle against each other. In the end, the good always win and the bad face the punishment. *The Frog Prince* of Grimm Brothers, dated 1812-1815, is one such tale with classical-traditional storyline. In 2002, through E. D. Baker's creative world, it gains a modern look and is named *The Frog Princess*. In 2009, The Walt Disney Company blends these two versions and adding several different elements comes up with a new tale which can be considered in the category of postmodern story telling. It takes *The Frog Prince and The Frog Princess* on a colourful journey. The name of this

---

* Yeditepe Üni. Fen-Edebiyat Fak. TDE Böl. unermelda@hotmail.com

Gönderim Tarihi: 29.03.2019 Kabul Tarihi: 27.04.2019

very familiar yet unique new tale becomes *The Princess and The Frog*. This article elaborates on this centuries old adventure of *The Frog Prince*.

Keywords: Grimm Brothers: *The Frog Prince*, E.D. Baker: *The Frog Princess*, Walt Disney: *The Princess and the Frog*, classic, modern, postmodern.

Giriş

Walt Disney'in 2009 yapımı olan fantastik-romantik ve komedi türündeki animasyonu *Prens ve Kurbağa* hem tanıdık hem çok farklı öyküsüyle sinemaseverleri cezbetmeyi başarmıştır. Filmin öyküsü esas olarak Grimm Kardeşler'in 1812-1815 yılında yayımlanan ve dünya çapında *Kurbağa Prens* adıyla tanınan masalına dayanmaktadır. Disney, bu klasik-geleneksel tarzda kaleme alınmış masalı yüzyıllardır bulunduğu raftan almış ve son derece renkli bir serüvene çıkartmıştır. Bu yolculuktaki ikinci dayanağı ise E.D. Baker'in Grimm Kardeşler'den esinlenerek kurguladığı 2002 tarihli modern masalı *Kurbağa Prens*'tir.

Disney, *Prens ve Kurbağa*'nın olay örgüsünü yepyeni bir bakış açısıyla ilmek ilmek dokumuştur. Mekân bilinçli bir seçimle çok dikkat çekici bir hâle getirilmiş, karakterler, üzerinde incelikle düşünülmüş olduğu anlaşılan, ancak rahatsız edici bulunmayan farklılıklarla zenginleştirilmiştir. 21. yy'da kurgulanmış olan bu masal, tam manasıyla postmodern yaklaşımıyla dikkat çekmektedir. Bu çalışmada Disney'in söz konusu yolculukta klasikten postmoderne atılan her adımda izleyiciye sorduğu ve sordurduğu sorular, düşündürdüğü meseleler, öne çıkarmaya çalıştığı duygular gibi araştırmaya değer bulunan unsurlar analiz edilmeye çalışılmıştır.

Önce Disney'e esin kaynağı olan Grimm Kardeşler'in klasik masalı *Kurbağa Prens* ve E. D. Baker'in modern yaklaşımla kaleme aldığı *Kurbağa Prens* özetlenip yorumlanmıştır. Ardından 2009 tarihli *Prens ve Kurbağa* filminin öyküsü anlatılmış, içerdiği postmodern öğeler tartışılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, temelde aynı olan öykünün klasikten postmoderne giderken geçtiği aşamaları, dünyanın değişen sistemini, bununla bağlantılı olarak bir anlatının çıkış noktasından hayli farklı, çok yeni bir bakış açısıyla kurgulanabileceğini tartışmaktır.

Kurbağa Prens – Grimm Kardeşler

Öncelikle Grimm Kardeşler'in *Kurbağa Prens* adıyla bilinen orijinal masalının özetini vermek ve çeşitli dillere çevirilerine dikkat çekmek masalın yüzyıllar içinde kültürlere göre geçirdiği değişiklikleri açıklayabilmek adına faydalı olabilir.

Alman Grimm Kardeşler 1812-1815 yılları arasında iki cilt olarak yayımlanan kitaplarında yer alan masala *Kurbağa Kral* ya da *Demir*

Heinrich (The Frog King or Iron Heinrich) adını vermişlerdir (Grimm, 2007: 2-6). Bu addan da anlaşılacağı üzere kurbağa bir kraldır. İlk akla gelen soru ise ana karakterin o mu yoksa Demir Henrich adlı başka biri mi olduğudur. Masal, böylelikle daha başlığıyla okuyucusunda merak uyandırmayı başarır.

Kurbağa Kral ya da *Demir Heinrich* masalının ilk cümlesi okuyucuya, eski zamanlarda bir kralın çok güzel kızları olduğunu haber verir. En küçük kızının güzelliği güneşi bile heyecanlandırmaktadır. Bu eşsiz güzellikteki kız, günlerini şatonun yakınındaki ormanda geçirmeyi, ıhlamur ağacının yanındaki pınarın kenarında altın topuyla oynamayı sever. Bir gün topunu pınara düşürür. Çok üzülür. Ne yapacağını bilemezken karşısında bir kurbağa belirir. Topu sudan çıkarabileceğini söyler. Ama önce prensesin, bu iyiliğinin karşılığında ona ne vereceğini sorar. Prensese, topunu geri almak uğruna bütün elbiselerini, mücevherlerini feda etmeye hazırdır. Hatta tacını bile teklif eder. Kurbağanın ise parada pulda gözü yoktur. Prensesele arkadaş olmak istemektedir. Onunla aynı bardaktan su içecek, aynı tabaktan yemek yiyecektir. Hatta birlikte uyuyacaklardır. Şartları kesindir, kabul edilmezse topu çıkarmayacağı bellidir. Prensese, kurbağanın isteklerini kabul eder. Ancak içinden kurbağayla dalga geçer. Sözü tutan kurbağadan topunu alır ve sarayına doğru koşarak uzaklaşır. Kurbağayı bir daha görmeyeceğini düşündüğünden çok memnundur.

Ama kurbağa, prensesin arkasından şatoya gelir. Prensese babasına her şeyi anlatmak zorunda kalır. Kral kızına sözünü tutmanın öneminden bahseder. İnsan rahata erdiğinde, zor zamanında kendisine yardım eden unutmamalıdır. Prensese babasına karşı gelemmez. Kurbağayla aynı tabaktan yemek yer, aynı bardaktan su içer. Ama bir de onunla uyumak zorunda olmak prensesi çok rahatsız eder. Kurbağayı duvara fırlatır bir den. Kurbağa çarpmanın etkisiyle eski hâline, yani krala dönüşür. Prensese bir cadının lanetine uğradığını anlatır. İki genç birbirlerine alışırlar. Bir süre sonra prensesin babasının da isteğiyle evlenirler. Onları genç kralın ülkesine götürmek üzere sadık uşağı Henrich gelir. Sekiz atın çektiği görkemli arabayı sürerken bazı sesler duyulur. Genç kral, arabanın kırıldığını zanneder. Hâlbuki Henrich, kral kötü kalpli cadı tarafından kurbağaya dönüştürüldüğünde çok üzülmüş ve üzüntüden patlamaması için kalbini demir kemerlerle bağlamıştır. Şimdi her şey yoluna girdiği için kemerler birer birer kırılmaktadır. Masal, Sadık Henrich'in çok sevdiği kralına kavuştuğu için mutlu olmasıyla sona erer.

Almancadan diğer dillere yapılan çevirilerdeyse kurbağanın prens olması tercih edilmiştir. Başlık da bu tercihe göre şekillenmiştir. Orijinal masalda ikinci ana karakterin kralın sadık uşağı Henrich olması ilgi çeken önemli bir husustur. Çevirilerde bu karakter önemsenmemiştir. Hatta çoğu çeviride Henrich'ten hiç bahsedilmemiştir. Çeviriler zaman

içinde yeniden yazımlar hâline gelmiştir. En çarpıcı farklılık ise orijinal masalda prensesin kurbağayı öperek insana çevirmemesidir. Kurbağa, prensesin onu yanına kabul etmesi, ancak bu yüzden öfkelenmesi sayesinde büyüden kurtulur, yani çevirilerde âdeta ana unsur olan öpücük yoktur.

Çalışmada ele alınan masalların Propp şeması üzerinden incelenmesi amaçlanmamış, bu nedenle de söz konusu şema üzerinde ayrıntılı olarak durulmamıştır. Ancak zaman zaman Propp şemasına bazı kısa göndermeler yapılmıştır. Propp klasik-geleneksel tarzda yazılmış, olağanüstü öğeler içeren masalarda 31 işlev belirlemiştir. Her masalda 31 işlevin her biri görülmez. Ancak hepsinde bulunması gereken, yani masal için “şart” olan 1 işlev vardır. O da masalın başındaki “kötülük” ya da “yokluk” tur. “Kötülük” ya da “yokluk” ortaya çıkacaktır ki kahraman büyük bir mutsuzluk yaşasın ve bu mutsuzlukla bir maceraya atılsın. İşte burada da olaylar kahramanın, bir cadının lanetlemesi üzerine kurbağaya dönüşmesiyle başlar. Okuyucu, düşmanın kahramanı kurbağaya çevirdiğini kahramandan öğrenir ancak düşmanla tanışmaz, çünkü buna gerek olmaz. Bu masal klasik-geleneksel kimliğiyle Propp şemasına uygundur (Propp, 2009). Masalı karmaşık hâle getirebilecek hiçbir unsur yoktur. Yardımcı olarak Henrich çizilmiştir. Kahraman yeni, daha doğrusu eski ve olağan fiziksel görünümünü geri kazanır. Prensisiyle evlenir. Masal mutlu biter.

Grimm Kardeşler’in *Kurbağa Kral* ya da *Demir Heinrich*’inin basit bir kurgusu vardır. *Kurbağa Prens*’te şematik açıdan zorlayıcı hiçbir öge bulunmaz. Olay örgüsünde en ufak bir sorun yoktur. Karakter yelpazesi de gayet sınırlıdır. Onlar da masal dinamiğine en uygun yolla hareket ettirilmiştir. Kısaca, gayet anlaşılır bir yapı kurulmuştur denebilir.

***Kurbağa Prens* – E. D. Baker**

Grimm Kardeşler’den yaklaşık iki yüzyıl sonra 2002’de Amerikalı yazar E. D. Baker, *Kurbağa Prens* adını taşıyan bir masal kaleme alır (Baker, 2002). Adından da anlaşılacağı üzere öykü temel unsurları itibarıyla *Kurbağa Prens*’i hatırlatmaktadır. Burada da kurbağaya dönüştürülmüş prens baş erkek karakterdir.

Ancak masala adını veren o değildir. E. D. Baker’in masalı Türkiye’de çocuk edebiyatıyla ilgilenenler dışında edebiyat araştırmacıları tarafından fazla bilinmemektedir. Bu nedenle *Kurbağa Prens*’in de özetini vermek faydalı olabilir. Bu modern masalda karakter yelpazesi Grimm Kardeşler’inkinden biraz daha geniş tutulmuştur. Dolayısıyla burada karakterlerden bahsetmek masalın olay örgüsünü kavramayı kolaylaştıracaktır.

Emerelda ya da masalda annesi dışında herkesin kullandığı adıyla Emma, prensistir. Annesi Chartreuse kraliçe, “Yeşil Büyücü” lakaplı Grassina, Emma’nın teyzesidir. Eadric kurbağa prens, Jorge ise Kraliçe Chartreuse’nin Emma’yı evlendirmek istediği züppe prensir. Mudine 1. ve Vannabe de 2. cadıdır. Haywood ise Grassina’nın sevdiği adamdır. Yıllar önce Grassina’nın, evlenmelerini istemeyen annesinin oyunu yüzünden ayrılmış, çok mutsuz olmuşlardır.

Emma surlarla çevrili sarayında yaşayan güzel ve iyi kalpli bir prensistir. Sert mizaçlı annesi Chartreuse’nin baskısından kaçabilmek için vaktinin çoğunu sarayın yakınındaki bataklıkta geçirir. Teyzesi Grassina onu çok sever ve koruyup kollar.

Emma bir gün Prens Jorge’nin ziyarete geleceğini öğrenir. Onu aptal ve ukala bulduğu için kurtuluşu bataklığa gitmekte bulur. Orada gezinirken birinin konuştuğunu duyar. Etrafına bakınır ama kimseyi göremez. Konuşan, bir kurbağadır. Emma çok şaşırır. Kurbağa aslında bir prens olduğunu, ancak bir cadının onu kurbağaya çevirdiğini anlatır. Emma’nın prenses olduğunu öğrenince ondan kendisini öpmesini ister. Ancak bu sayede tekrar insana dönüşebileceğini anlatır. Emma ona inanmaz ve isteğini kabul etmez. Kurbağayı üzgün ve umutsuz bırakarak saraya döner. Önce teyzesi Grassina’ya uğrar, kurbağadan söz eder ve büyüün nasıl bozulacağını sorar. Teyzesi büyüü yapanın çaresini de söylemesi gerektiğini, aksi hâlde büyüün tutmayacağını anlatır. Çare genellikle bir prenses tarafından öpülmektir.

Emma ertesi gün yine bataklığa gider. Kurbağayı bulur. Onun Montevista prensi Eadric olduğunu öğrenir. Gerçi doğru söylediğinden hâlâ emin değildir. Bu arada annesi, Prens Jorge’yle konuşup anlaştıklarını, Emma’yla yaz sonunda evlenmeleri için hazırlıkları başlattığını haber verir. Emma Jorge’yle evlenmek istemediğini söylese de annesinin kararı kesindir. Derdini paylaşmak için teyzesini bulamayınca, bataklığa gider ve olanları kurbağa prensesine anlatır. Eadric, Jorge’yi tanıdığı için Emma’nın onunla evlenmesinin doğru olmayacağını farkındadır. Neticede biraz da çaresizlikten Emma kurbağayı öpmeye razı olur. Ancak kurbağa prensin insan olmasını beklerken kendisi kurbağaya dönüşür.

Eadric, kurbağaya dönüştüğü yere giderek bunu yapan cadıyı bulmayı ve onun yardımını istemeyi düşünmektedir. Emma ile birlikte gidip cadının gelmesini beklerler. Bir süre sonra cadı görünür. Olanları anlatır ve ondan kendilerini tekrar insan yapmasını rica ederler. Ancak yakından bakınca Eadric kendini kurbağa yapanın o olmadığını anlar. Bu kız Eadric’i kurbağa yapan cadıya benzemek için uğraşmış gibi görünmektedir. Hiç iyi niyetli değildir. İkisini yakalayıp torbasına tıkar ve evinin yolunu tutar. Evde onları bir kafese kilitler. Emma ve Eadric

başlarına ne geleceğini bilemedikleri için endişeyle beklerler. Odada yarasa, örümcek ve fare gibi başka hayvanlar da vardır. Yarasa Li, Vannabe'nin aslında cadı olmadığını ama büyü yapmayı öğrenmeye çalıştığını anlatır. Asıl cadı, Mudine'dir, ancak yaşlanınca birdenbire ortadan kayboluvermiştir. Vannabe ona benzemeye çalışmaktadır. Emma cadının bir büyü yapmak için Eadric'le ikisinin dillerini ve ayak parmaklarını keseceğini anlar. Uykuya dalmış olan Eadric'i uyandırmaya çalışır. Yarasa, içinde bazı sihirlerin tariflerinin bulunduğu bir kitabı ulaşabilecekleri bir yere yuvarlar. Emma, bu kitaptan öğrendiği bir sihirle bütün kilitleri açar. Yarasa'yı da çağırırlar. Eadric'i kurbağa yapan cadının Mudine olduğunu anlamışlardır, ancak o öldüğüne göre onları kim kurtaracaktır? Emma teyzesine gitmenin tek çözüm olduğunu söyler. Kilitler açılınca özgürlüğüne kavuşan yılan da onlara saraya dönüş yolunda yardım eder.

Teyzesine ulaşırlar. Grassina, Emma'ya 5 yaşındayken sihirli bir bilezik vermiştir. Bilezik onu her türlü tehlikeden korumakta, bütün büyüleri tersine çevirmektedir. Emma, Eadric'i insana dönüştürmek için öptüğünde bilezik bileğinde olduğu için büyü ters işleyip Emma'yı kurbağaya dönüştürmüştür. Emma kurbağa olduğu sırada bileziğini bir su samurunda görmüştür. Şimdi bileziği, yani su samurunu bulmaları gerekmektedir. Emma ve Eadric'in kaderleri birbirine bağlanmıştır ya birlikte insan olacak ya da kurbağa kalacaklardır.

Emma su samurunu bulur onu ikna ederek bileziğini almayı başarır. Eadric'le yan yana otururlar. Bu sırada bir köpek üstlerine doğru koşar. Emma köpeğe yem olmaktan korktuğu için Eadric'i öper. İkisi o anda insana dönüşürler. Birden yanlarında bir at belirir. Bu, Eadric'in atı Bright Country'dir. Mudine, önce Eadric'i kurbağaya, ardından da atını köpeğe çevirmiştir.

Emma, tekrar teyzesinin yanına gider. Teyzesi su samuruyla el eder. Su samurunun teyzesinin sevgilisi Haywood olduğunu öğrenir. Onu su samuruna dönüştüren ise Emma'nın anneannesidir. Grassina su samurunu öperek tekrar insan yapmak ister, ama başarılı olamaz. Tek yol annesinin büyüü kaldırmasıdır. Ancak bunu kabul etmesi için geçerli bir neden bulmaları lazımdır. Emma anneannesinin başka torunlar istediğini hatırlar ve teyzesi Haywood'la evlenirse bunun olabileceğini söyler. Böylece bu sorun da çözümlenir.

Olaylar Emma'nın Prens Jorge'yle değil, Prens Eadric'le evleneceğini gösterir. Annesi de buna itiraz etmeyecektir. Zaten Eadric de niyetini "*Annene evlenmek istediğin biriyle tanıştığını söyleyebilirsin.*" cümlesiyle dile getirmiştir. Emma'nın önemli bir tespiti ve isteği vardır. Kurbağa olarak bataklıkta yaşarken çok şey öğrenmiştir. Orası gerçekten büyüü bir yerdir. Mutlu olmak için arada bir bataklığa gitmek

istemektedir. Eadric bu isteği gülümseyerek kabul eder. Masal tatlı bir havada mutlulukla sona erer.

Öykünün ana unsurları çok tanıdıktır. Kurbağaya dönüştürülmüş prens masalın kahramanıdır. Ancak yazar, üzerinde hayli düşündüğü anlaşılabilir dramatik çatışmalarla masalı zenginleştirmiştir. İkinci derece karakterleri de ustalıkla çizmiştir.

Bu masalın kurgusu Grimm Kardeşler'inki kadar basit değildir. Hatta anlaşılır ve sürükleyici olmakla birlikte karmaşıktır denebilir. *Kurbağa Prens*'i incelerken Propp'a gönderme yapılacak olursa kahramanın, yani Eadric'in masal anlatısı başlamadan evvel bir cadının lanetiyle kurbağaya dönüştüğü ve maceranın da böyle başladığı söylenebilir. Bu, Propp'un başlangıç için koyduğu "şart" ile uyumludur. Eadric'in yardımcıları da bellidir. Teyze onlardan biridir. Emma da zaman zaman bir nevi yardımcıdır.

Prenses ve Kurbağa – Disney'den Postmodern Bir Peri Masalı

Disney'in 2009 tarihli *Prenses ve Kurbağa*'sında *Kurbağa Prens* masalı postmodern bir bakış açısıyla yeniden yorumlamıştır.¹ Senaristlerin klasik-geleneksel *Kurbağa Prens* ve modern *Kurbağa Prenses* ile kurduğu metinler arası ilişkiler başarılıdır. Anlatı hem yeni içeriği hem de farklı anlatım teknikleriyle dikkat çeker.

İlk bakışta, yani filmin adından yola çıkıldığında Disney'in, Grimm Kardeşler'in çok tanınmış *Kurbağa Prens* masalını küçük değişikliklerle bugüne uyarladığı düşünülebilir. Zaten Disney'in amacı da izleyicinin böyle düşünmesini sağlamaktır. Ancak çok geçmeden filmin öyküsünün farklı bir kurguya sahip olduğu anlaşılır.

Filmin senaryosu Ron Clements, John Musker ve Rob Edwards'ın kaleminden çıkmıştır. Sinemacılar için senaryodan bir önceki adım olan ve filmin kurgusunu oluşturmada büyük önemi bulunan öykü, diğer adıyla sinopsis ise Ron Clements, John Musker, Greg Erb ve Jason Oremland'ındır. Film hakkında verilen bilgi notunda öykünün Grimm Kardeşler'in *Kurbağa Prens* ve E. D. Baker'in *Kurbağa Prenses* adlı masallarından yola çıkılarak yazıldığı belirtilmiştir.²

¹ The Walt Disney Company, *Prenses ve Kurbağa (The Princess and the Frog)*, Los Angeles, California, USA, 2009. Filmden yapılan alıntılarda künyesi verilen DVD'den faydalanılmıştır.

² <https://www.imdb.com/title/tt0780521/>,
https://en.wikipedia.org/wiki/The_Princess_and_the_Frog,
https://www.google.com/search?q=the+princess+and+the+frog&rlz=1C1EJFA_enTR797TR797&oq=the+princess+and+the+frog&aqs=chrome..69i57j69i60j014.23942j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8 (Erişim: 16.05.2019)

Sinopsis ve senaryoya imzasını atmış olanlar, çocuk edebiyatı, masal, sinema dili, modern ve postmodern algı konusunda Hollywood'un tanınmış yazarlarıdır. Rob Edwards ile yapılan söyleşide sinopsisin hazırlanışı hakkında ipuçları mevcuttur. Filmde izleyicinin dikkatini çekmesi beklenmeyen en küçük unsurun bile üzerinde düşünülerek, türe ve 21. yy'ın hayat algısına uygun bir anlayışla ortaya çıkarıldığı anlaşılmaktadır.³

Bu bölümde *Prens ve Kurbağa*'nın Grimm Kardeşler'in ve E. D. Baker'in masallarından farkı, meselelere yaklaşımı, anlatım tekniklerini postmodern bir hava içinde ama çok da vurgulamadan kullanışı incelenmiştir. Anlaşılabilirliği sağlamak amacıyla olay ve olay örgüsüne değinilmiş, masal yorumlanmaya çalışılmıştır.

Prens ve Kurbağa'da karakter kümesi de hayli geniştir. Karakterler hakkında verilmesi gereken bilgiler de olay ve olay örgüsünün anlatımı ve yorumlanması sırasında uygun yerlere yerleştirilmiştir.

Film, akşam yıldızının parladığını haber veren bir şarkıyla başlar. “Bir dilek tut” der şarkı, “bu gece havada sihir var” ve “her şey gerçek olabilir.” Bir masal anlatısına başlarken anlatıcının ilk cümlesinin “çok eski bir zamanda” olması beklenir. Nitekim bu anlatının 200 yıl önce kaleme alınan orijinalinde de ilk cümle budur. İşte ilk değişiklik burada gerçekleşmiştir. Masal anlatısını “gerçek” dünyaya taşımış, içine bir parça da “sihir” katmıştır. Kamera bir malikânenin penceresinden küçük bir kız çocuğunun odasına doğru yol alır. Bu tatlı hava prenses elbisesi diken Eudora adlı zenci bir kadının resimli bir masal kitabından okuduğu *Kurbağa Prens*'le devam eder. Çok iyi arkadaş oldukları anlaşılan Charlotte ve Eudora'nın kızı Tiana kurbağanın macerasını merakla dinlemektedir. Bu, Grimm Kardeşler'in orijinal masalı değildir aslında. Onun İngilizce çevirisidir. Burada prenses, kurbağanın öpücük ricasını kibarca kabul eder. Onu kırmak istemez. Kaçmak aklından bile geçmez. Kurbağayı hemen öper. Kurbağa da o anda prense dönüşür. Charlotte masalı çok beğenir. Çünkü kendini prensesle özdeşleştirmiştir. Zaten üzerinde de Eudora'nın diktiği anlaşılan çok hoş bir prenses elbisesi vardır. Bu öpücük gerçekçi bir küçük kız olan Tiana'yı ise dehşete düşürür. Asla bir kurbağayı öpemeyeceğini söyler. Tiana basit bir elbise giymiştir. Ancak başında kartondan kesilmiş bir taç vardır. Yani bu masalı dinlerken iki küçük kız da prenses olmuşlardır. Charlotte, Tiana'nın bir prense gerçek aşkı yaşama ve prenses olma şansını nasıl reddedilebildiğini anlayamaz. O sırada odaya Charlotte'nin New Orleans'ın en zengin adamı olan babası Mr. La Bouff girer. Fiziksel

³ <https://www.scriptmag.com/features/screenwriter-interview-rob-edwards-the-princess-and-the-frog> (Erişim: 16.05. 2019)

görünüşünden ve tavırlarından çok iyi biri olduğu anlaşılmaktadır. Bu tatlı adam *Kurbağa Prenses* masalındaki prensesin babasını hatırlatmaktadır. İyi kalpli bir krala benzemektedir. Kendini kızına adamıştır. Ona “*prenses*” diye hitap etmesi de dikkate değerdir, hatta izleyiciye küçük bir mesaj niteliğindedir. Ama mesajın içeriği ilk anda düşünüldüğü kadar açık değildir. Mr. La Bouff, kızının neşeyle dönerek gösterdiği prenses elbisesinin güzelliğini över ve şehrin “*en iyi terzi*” olarak nitelendirdiği Eudora’yı kibarca takdir eder. Mr. La Bouff’un karısı yoktur. Ancak anlatıda bu konu üzerinde hiç durulmaz. Ona ne olduğundan bahsedilmez. Orijinal masalda da kraliçenin varlığından hiç bahsedilmemiştir. Annesizlik *Kurbağa Prenses*’te de filmde de vurgulanmamıştır. İki anlatıda da bu durum kız çocukta üzüntüye neden olmamıştır. E. D. Baker’in *Kurbağa Prenses*’indeyse baba yoktur. Çok otoriter bir anne karakteri çizilmiştir. Aile ilişkilerindeki dramatik çatışmalar kadınlar üzerinden kurgulanmıştır. Anneanne, anne, teyze ve kız arasında çeşitli kombinasyonlarla yaratılan ve sayısı hiç de az olmayan dramatik çatışmalar, masalı biraz kadın odaklı, bu açıdan olumlu anlamda karmaşık ve ilginç bir hâle getirmiştir. Otorite sahibi olanlar hep kadınlardır. Bu bilinçli bir tercihtir. Disney de bu fikre olumlu yaklaşmış gibi görünmektedir. Ama bunu fazla vurgulama gayretinde değildir. Çünkü dinamiklerin kurgulanışı açısından buna gerek yoktur. Filmde Tiana bir süre sonra babasız kalır. Ayakları üzerinde durmaya çalışır. Annesi ona daima destek olur. Anneyle kız arasında bir dramatik çatışma yoktur. Bu ilişkinin huzurlu olması sinopsisin dengeli bir çizgide yürümesi için daha uygundur. Öyküdeki iniş-çıkışlar, çatışmalar, karakterlerin düzenlenmesi gibi büyüklü küçüklü her unsur en ince ayrıntısına kadar belirlenmiştir. *Kurbağa Prenses*’in izleri görülmektedir, ama kadın hâkimiyeti konusunda takip edilen yolun kıvrımları daha yumuşak ve renklidir. Disney, *Prenses ve Kurbağa*’yı hazırlarken çıkış noktası olan orijinal masaldaki klasik algıdan E. D. Baker’in modern anlatısına, oradan da kendi tercihi olan postmodern bakış açısına, bu bağlamda da başarılı bir geçiş yapmıştır.

Tekrar filmin anlatısına dönecek olursa, Mr. La Bouff’un prenses gibi davrandığı kızı Charlotte bu anlatının prensesi midir sorusu akla gelir. Grimm Kardeşler’in masalındaki prenses gibi biraz şımarıktır. Ancak ondan hayli farklı olarak kurbağayı küçük görebilecek biri değildir. Zaten herkese karşı mütevazı ve sevgi dolu bir kızdır. En büyük hayali bir prensle evlenerek prenses olmaktır ve bu uğurda “*100 kurbağayı bile öpebilir*”. Güzelliği ve zenginliği açısından bakıldığında da prensesliğe çok uygun görünmektedir. Anlatıdaki diğer kadın karakter Tiana ise Charlotte’nin en yakın arkadaşıdır. Zengin değildir ama o da çok güzel ve iyi kalplidir. Babası sıradan bir işçidir, Mr. La Bouff gibi kızını çok sevmektedir. Tiana’nın prenses olması imkânsız mıdır?

Disney, Charlotte, Tiana ve babaları üzerinden izleyiciye kimlik sorgulatur. *Prenses ve Kurbağa*'da krallığa ve prensesliğe uygun karakterler kimlerdir? Bu hayli kapsamlı sorunun cevabını bulmak için olayların ilerlemesini beklemek gerekmektedir.

Akşam bastırılmıştır. Eudora ve tatlı kızı Tiana mutlu bir gülümsemeye malikânedan ayrılır, kendi fakir, minicik ama sevgiyle sarmalanmış yuvalarına dönerler. Mr. La Bouff ve Charlotte'nin kocaman malikâneleri de manevi anlamda sıcaştır. Yani iki farklı sosyal kesime ait iki farklı aile üzerinden, mutluluk ve sevginin parayla ilgili olmadığı da incelikte vurgulanır.

Tiana'nın en az iki işte çalıştığını çok sonra öğreneceği babası eve dönmüştür. Ailesine yorgunluğunu hiç belli etmemeye çalışır. Tiana babasıyla birlikte nefis bir yahni yapar. Bütün mahalleyle birlikte yerler. *"Güzel yemeğin en iyi tarafı pek çok insanı bir araya getirmesidir."* Babasının hayali, şehrin en lezzetli yemeklerini yapan lokantasını açabilmektir. Tiana da bu hayale ortak olur. Birlikte onun resmini çizer ve üstüne *"Tiana'nın Yeri"* yazarlar. Artık Tiana'nın en büyük amacı budur. Babasına Charlotte'nin bir kitabında okuduğu, akşam yıldızının kendisinden içtenlikle dilenen her şeyi gerçeğe dönüştürdüğü hakkındaki öyküyü anlatır. Babası, Tiana'dan akşam yıldızının öyküsünü dinlediğinde ona dilekte bulunmanın yanında çok çalışmanın da gerektiğini anlatır. Bütün bunların yanında *"asıl önemli olanı asla unutma[masını]"* öğütler. Tiana bu öğüdün içeriğini, yani babasının aslında sevgiyi kastettiğini anlamaz. Yine çok çalışmanın şart olduğunu vurguladığını zanneder. Başını sallar. Odasında yalnız kaldığında akşam yıldızıyla konuşmak için penceresinden bakar. Birden bir kurbağayla burun buruna gelir. Çok korkar. Kurbağa da ondan korkmuştur. Bu, gerçek bir kurbağadır.

Bir sonraki sahnede yıllar geçmiştir. Tiana babasını kaybetmiştir. Var gücüyle lokantasını açabilmek için çalışmaktadır. Bu hayal, babasıyla arasındaki en duygusal bağıdır. Birlikte çizdikleri resim hem odasının hem de kalbinin en güzel yerindedir. Babasının fotoğrafına bir öpücük kondurur ve ona ortak hayallerine ulaşmak için çok çalıştığını söyler. Gündüz ve gece ayrı lokantalarda büyük bir gayretle çabalamaktadır. Neredeyse hiç arkadaşı yoktur. Yaşlılarının gezip eğlenme tekliflerini lokantasını açmak için çalışması gerektiğini söyleyerek reddeder. Vakti çok değerlidir. Amacına giden yoldan asla sapmaz.

Ertesi sabah her zamanki gibi büyük bir coşkuyla işine gider. Canla başla siparişleri almaya başlar. Çok geçmeden içeri Mr. La Bouff girer. Charlotte de yanındadır. Maldonya Prensi Naveen, New Orleans'a gelmektedir. Şerefine bir balo verecek, onu malikânelerinde misafir edeceklerdir. Charlotte sevinçten çığına dönmüştür. Tiana'nın prence

güzel yemekler ikram etmesi yönündeki önerisiyle çok heyecanlanır. Charlotte arkadaşından, akşam prens onuruna verilecek baloda tatlı yapmasını ister. Ona masraflarını karşılaması için yüklü miktarda para verir. Böylece Tiana bir anda lokantasını açabilecek kadar zengin oluverir. Çok beğendiği binayı satın almak için emlakçılara gider. Burası babasının lokantası için yıllarca hayalini kurduğu yerdir. Annesi de Tiana'ya destek olmak için gelmiş ve yanında babasının yahni tenceresini getirmiştir. Eudora kızının coşkusunu paylaşmaktadır ama âşık olup evlenmesini daha çok arzu etmektedir. Hâlbuki Tiana'nın evlenmek gibi bir isteği yoktur. Babasının, hayaline ulaşamamış olması onu çok üzmektedir. Lokantasını açarak babasının anısını onurlandırmak hayattaki tek hedefidir. Eudora kızına babasının ihtiyacı olan her şeye sahip olduğunu, sevgi dolu bir hayat geçirdiğini hatırlatır. Hayatta en önemli şey budur. Tiana da onlar gibi sevdiği insanla mutlu yaşamalıdır. Anlatı, hayatta önemli olanın altını çizmeye devam etmektedir aslında. Ama Tiana henüz bu mesajı alabilmiş değildir.

Bu sırada Maldonya Prensi Naveen New Orleans'a gelir. Büyük bir neşe içindedir. Etrafı hemen şehrin güzel kızlarıyla çevrelenir. Yakışıklı prens onlarla ilgilenir. Şarkılar söyleyerek sokaklarda gezer. Hatta Tiana'yla karşılaşır. Tiana, kendisine sadece güzel bir kız olduğu için gülümseyen Naveen'e hiç yüz vermez.

Yavaş yavaş mekân seçiminin büyük bir önem taşıdığı anlaşılır. Filmdeki her unsur gibi bunun da bilinçli olduğu ortadadır. New Orleans 1718'de Fransız Missisipi Şirketi tarafından kurulmuştur. Adını 1700'lü yıllarda Fransa'da hayli güçlü olan aristokrat Dük Orleans'tan alır. 1763'te İspanyolların hâkimiyeti altına girmiştir. Louisiana 1803'te Napolyon tarafından Amerikalılara satılır ve bir Amerikan eyaleti hâline gelir. Buralar caz müziğinin doğduğu ve büyük coşkuyla icra edildiği topraklardır. Bu türün en önemli temsilcilerinden Louis Armstrong da New Orleanslıdır. Mutfağı da hayli meşhurdur. Tiana ve babasının yemek yapmaya, yemekle her sosyal sınıftan insanı bir araya getirmeye duydukları tutku da bu şehrin karakteriyle ilgilidir. Mekâna yüklenen bunca özellik postmodern anlatının bir göstergesidir. Mekân en önemli unsurlardan biridir. Klasik masal anlatısında ise hiçbir ağırlığı yoktur, hatta belirli bile değildir. Zaman ise 1920'lerdir. Klasik-geleneksel masalarda zamanın da üzerinde durulmaz. Ancak postmodern anlatı, bu algıyı da değiştirmeyi hedeflemektedir.

New Orleans aynı zamanda tehlikeli büyülerin, özellikle de voodoo'nun yapıldığı bir yerdir. Anlatıdaki dramatik çatışmalar açısından "voodoo" da çok önemlidir.⁴ İkinci şarkıda New Orleans'la ilgili sözü

⁴ <https://www.neworleans.com/> (Erişim: 16.05.2019)

edilen en önemli konulardan biri budur. “*Sihrimiz var iyi ve kötü, seni mutlu da ederiz mutsuz da, alırsın istediğin her şeyi, kaybedersin elindekini.*” mısraları olacakların habercisi gibidir. Dr. Facilier, diğer adıyla Gölge Adam bu masalın kötü karakteridir. Çok ama çok kötü kalplidir. Önce Mr. La Bouff’u ve hemen ardından da Prens Naveen’i gözüne kestirir. Ancak planları sadece biraz para kazanmak üzerine değildir. Bütün şehri ele geçirmek niyetindedir. Önce Tiana’nın lokantası için teklif verdiği emlakçılarla konuşarak fiyatı arttırır. Ardından Naveen ve uşağı Lawrence’ı kandırır. Naveen’i bir kurbağaya Lawrence’ı ise Naveen’e dönüştürür. Lawrence, gücünü Naveen’in bir kolyede saklanan ve ihtiyaç duyulduğunda doldurulan kanından almaktadır. Baloya Prens Naveen olarak giden kişi Lawrence’dan başkası değildir. Yıllar boyunca prensten saygısız davranışlar gören Lawrence, Gölge Adam’ın gizli teklifini kabul etmiştir. Charlotte sayesinde zengin olacağını sanan Prens Naveen ise olan bitenden habersizdir. Gölge Adam’ın planına göre önce Charlotte, Naveen gibi görünen Lawrence ile evlenecektir. Gölge Adam evliliğin hemen ardından Lawrence’ı devreden çıkaracaktır. Mr. La Bouff’u öldürmek Gölge Adam için çocuk oyuncağıdır. Charlotte zaten çok önemsiz bir ayrıntıdır. Naveen kurbağa olarak kalacaktır. Onu öldürmek de mümkündür. Onun hayatı önemli değildir. Sonra bütün şehir Gölge Adam’ın olacaktır. “*Öbür taraftaki*” “*dostlarım*” olarak nitelendirdiği kötü ruhlara çok borcu vardır. Planı işlerse hem onu ödeyecek hem de çok zengin bir hayat sürecektir. Baloya bir kurbağa olarak gelen Naveen olanların nedenini anlamamıştır. Bu sırada, daha önce Charlotte ile konuştukları üzere baloda misafirlere tatlı ikram eden Tiana emlakçılara bina için daha yüksek bir ödeme yapması gerektiğini öğrenir. Emlakçılar ona hayalinden vazgeçmesini ve kendi konumunda kalmasını öğütlerler. Çok üzülen Tiana bu değişikliğin nedenini anlamaya çalışırken yere düşer ve üstü kirlenir. Charlotte onu odasına götürerek kendi prenses kıyafetlerinden birini verir. Arkadaşının başına bir de taç kondurur. Tıpkı filmin ilk sahnesinde olduğu gibi ikisinde de prenses tacı vardır. Charlotte, Tiana’yı orada bırakarak Naveen sandığı Lawrence’ın yanına koşar. Tiana balkonda kurbağa hâlindeki Naveen’le karşılaşır. Naveen konuşmaya başladığıdaysa korkar ve onu eline geçirdiği bir kitapla öldürmeye çalışır. Naveen birden kitabın *Kurbağa Prens* masalı olduğunu fark eder. Bu, Eudora’nın filmin başında iki küçük kız olan Charlotte ve Tiana’ya okuduğu masal kitabıdır. Masalı bilen Naveen başında taç olduğu için Tiana’yı prenses zanneder, çok parası olduğunu, onu öperek prene çevirirse her istediğini vereceğini söyler. Tiana Naveen’in ricasını sadece lokantasını açabilmek için kabul eder. Ama birden kendisi kurbağaya dönüşür. Çünkü prenses değildir. Birlikte malikânenen kaçmak zorunda kalırlar. Böylece zorlu ama aynı zamanda

---

eğlenceli yolculukları başlar. Bu yolculukta iki karakter tanışır ve zaman içinde birbirlerine âşık olurlar. Tiana'nın kurbağaya dönüşmesiyle E. D. Baker'in *Kurbağa Prenses*'indeki Emma'nın başına gelenleri hatırlatır.

O sırada Mardi Gras adlı karnaval da yaklaşmaktadır. Bu noktada olay örgüsünün, yani olayların neden-sonuç ilişkisi içindeki akışının anlaşılması açısından gayet önemli olan Mardi Gras'ın tarihçesi hakkında kısa bilgi vermek masalın daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. İsa Peygamber çölde 40 gün 40 gece oruç tutar. Ardından da Allah'ın kendisine verdiği görevi açıklar. New Orleanslılar paskalyanın hemen ardından gelen bu orucun başlamasını kutlamak için büyük bir karnaval düzenlerler. İşte Mardi Gras bu karnavalın adıdır. Hayli renkli geçen karnavalda seçilmiş kral ve kraliçe de yerlerini alırlar. Kral ve kraliçenin varlığı anlatının kilit noktalarından biridir. Çünkü kralın kimliği prensesin kim olabileceğini ortaya çıkarabilir.⁵

Filme Mardi Gras'ın kralı 50 yıldır hiç değişmemiştir: Mr. La Bouff. O sene de Mr. LaBouff kral seçilmiştir. Bu krallık bir gece sürer. Sadece o gece için Charlotte prenses olur. Yani ancak o gece yarısına kadar öpmesi durumunda Naveen'i eski hâline döndürebilir.

Charlotte Naveen'i öpebilirse büyü bozulacaktır. Ancak olay örgüsü bu sefer de farklı bir nedenle karmaşıklaşır. Charlotte sadece bir gece için prenses olabileceği için süre kısıtlıdır. Senaristler, klasik algıyı da takdir etmekle birlikte postmoderni benimsemişlerdir. Alışlagelmiş olanı, sıradanı reddederler. Dolayısıyla kurgu buna göre şekillenir.

Naveen, Charlotte tarafından zamanında öpülemez. Bu durum Disney'in bakış açısını açıkça gözler önüne sermektedir. İki karakterin arasında hiçbir gönül bağı yoktur. İyi kalpli Charlotte, Tiana ile Naveen'in birbirlerine duydukları aşkı anlayışla karşılamış ve evlilik beklentisi olmadan Naveen'i öpmeyi kabul etmiştir. Ancak öpücüğün büyüü bozması için geçerli süre dolmuştur. Naveen, kurbağa kalmaya razıdır. Yanında Tiana olduktan sonra geri kalan hiçbir şey önemli değildir. Yeni hayat algısına göre olması gereken olmuş, üzerinde emek harcanmış ilişki aşka dönüşmüştür. Sevgi çok özel bir duygudur. Tarafların prens veya prenses olması sevginin oluşmasını sağlamaz. Nitekim filmin bitiş şarkısında Naveen'in olduğu anlaşılacak erkek sesi Tiana'ya şöyle der: "*İhtiyacım olan en iyi şey sensin! Ortaya çıktığında bunu bilmiyordum*". İkinci mısra izleyiciye iki karakterin insan olarak birbirlerine hiç dikkat etmedikleri ilk karşılaşmalarını ve Tiana'yı kurbağaya dönüştüren ikinciyi hatırlatır.

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Mardi_Gras (Erişim: 16.05.2019)

Tiana'da dikkati çeken ilk husus zenci olmasıdır. Bu son derece şaşırtıcıdır. Böyle bir karakter ancak 21.yy'da Disney sayesinde çizilebilmiştir. Filmin yapımcıları bu fikrin doğal olarak ortaya çıktığını, çok kültürlü geçmişiyle ünlü New Orleans'ta bunun normal karşılanması gerektiğini belirtmişlerdir. Şehirde biraz zaman geçiren herkesin oranın gerçek bir eritme potası olduğunu anlayacağını vurgulamışlardır. Tiana'nın güçlü karakterine ve bir prens tarafından kurtarılmaya ihtiyaç duymadığına dikkat çekmişlerdir. Bu gerekçelerle Tiana, Afrika kökenli güzel bir Amerikalı olarak çizilmiştir.⁶

Tiana solaktır. Bu aslında onu seslendiren Anika Noni Rose'nin özelliklerinden biridir. Aktris, Tiana'nın da böyle çizilmesini önermiş, senaristler bu öneriyi beğenmişlerdir. Çünkü bu da şimdiye kadar düşünülmemiş bir farklılıktır. Tiana hayatın içinden bir karakterdir. Klasik-geleneksel olanın tam tersidir. Onun "*öteki*"sidir. Postmodernidir.

Bir masalda kadın karakterin erkeği uğradığı kötü büyüden kurtaracak öpücüğü vermesi pek nadir karşılaşılan bir durumdur.

Naveen, hayatı zevk ve eğlenceden ibaret zanneden, uçarı ve yakışıklı bir prens olarak çizilmiştir. Sorumluluklarını yerine getirmekten uzak, hercai biri olduğu için annesi ve babası yani kral ve kraliçe tarafından mirastan mahrum edilmiş, kendine bakmayı öğrenmesi için ülkesi Maldonya'dan gönderilmiştir. Maldonya kurgusal bir yerdir. Filmde New Orleans gibi çok renkli, gerçek bir şehrin karşısına kurgusal bir krallık yerleştirmek de gayet bilinçli bir tercihtir. Naveen, uşağı Lawrence ile birlikte New Orleans'a gelmiştir. Amacı şehrin en zengin adamı olan Mr. La Bouff'un kızı Charlotte'yle evlenip zengin hayatına geri dönmektir. Çalışmak aklından bile geçmez.

Tiana gibi Naveen'in ten rengi de siyaha yakındır. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere Walt Disney yapımcıları bunun üzerinde fazla durmak istememiştir. Prensın saçlarının ve bazı özelliklerinin siyahî olmaması uygun görülmüştür. Yine de Naveen'i Brezilyalı bir aktörün seslendirdiği ve bu aktörün beyaz olmadığı açıklanmıştır. "*Öteki*"nin ele alınışına çekilen dikkat tam dozundadır. Bunun, üzerinde düşünülmesi gereken bir mesele olduğu hafif bir dokunuşla hatırlatılmış, ancak ana anlatı ve dramatik çatışmaların önüne geçmesi engellenmiştir.⁷

İki ana karakterden sonra anlatının postmodern bir kimlikle ilerlemesinde önemi olan ikinci derece karakterlere değinilmesi gerekmektedir. Bunlar Louis, Raymond ve Mama Odie'dir.

⁶ <https://www.nytimes.com/2009/05/31/fashion/31disney.html> (Erişim: 16.05.2019)

⁷ <https://www.nytimes.com/2009/05/31/fashion/31disney.html> (Erişim: 16.05.2019)
<https://ohmy.disney.com/movies/2015/07/09/10-things-you-didnt-know-about-the-princess-and-the-frog/> (Erişim: 16.05.2019)

Louis çok iyi kalpli bir timsahtır. Kimseyi incitmez istemez, şiddetten hoşlanmaz. Hayattaki en büyük emeli bir caz grubunda şarkı söyleyebilmektir. Bu emeline timsah olarak ulaşabilmesinin çok zor olduğunu farkındadır. Bazı gruplara katılmayı denemiş ama her defasında gerçek anlaşılmalı ve kovulmuştur. Çok sevimli bir karakter olarak çizilmiştir. Filmin sinopsisi hazırlanırken insan olarak tasarlanmıştır. Bir enstrüman çalabilmeyi çok isteyen ve bunun için Gölge Adam'a gitmekten başka çare bulamayan bir erkektir. Gölge Adam, Louis'in isteğini yerine getirir, ama çok geçmeden onu timsaha çevirir. Senaristler bir süre sonra bu kurguyu karmaşık bulmuş ve onun baştan beri timsah olmasına karar vermişlerdir. Louis'in adı da bilinçli seçilmiş gibi görünmektedir. Bu çok yetenekli, tatlı caz âşığının adının New Orleanslı Louis Armstrong'tan esinlenilmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Raymond, izleyicinin karşısına Louis'in işleri karıştırdığı ilk anda çıkar. Çok esprili ve akıllı bir ateş böceğidir. Cajundur. Yani Fransız kökenli Amerikalıdır. O da sıradan değildir. Raymond anlatıdaki dramatik ilerleyiş açısından ikinci derece karakterlerin en dikkat çekicisi olarak nitelendirilebilir. Çünkü ana mesajı veren, farklı türler arasında tutkulu bir sevginin doğabileceğini vurgulayan odur. Sevginin önemini, ulaşılamaz zannedilenin yakınlığını, ayrı türlerden olmanın bir arada bulunmayı engellemediğini anlatır. Onun, Evangeline adını verdiği akşam yıldızına duyduğu sonsuz aşkı bilen herkes, bunun gerçekleşmesi imkânsız bir hayalden ibaret olduğunu düşünmektedir. Bir ağustos böceğinin bir yıldızla bir araya gelmesi nasıl mümkün olabilir.

Yapımcılar postmodern algıya uygun olarak farklı türleri bir araya getirmiş ve alışlagelmiş olanı tartışmaya açmıştır. Raymond ve Evangeline aynı türden değildir. Naveen ve Tiana da birbirlerine hiç benzemezler. Disney hayatın da böyle olduğunu göstermek ve izleyiciyi düşündürmek ister. Burada Bakhtin'in "*karnaval*" düşüncesini hatırlamakta fayda olabilir (Bakhtin, 2001). Zaten filmdeki Mardi Gras da bir karnavaldır ve orada da herkes sosyal statüsüne, ait olduğu kategorilere bakılmaksızın bir aradadır. Hiyerarşi ortadan kalkmış, "*öteki*" kavramı sorgulanmaya başlanmıştır. Postmodern düşüncenin önemli çıkış noktalarından biridir "*karnaval*".

Raymond, kısa sürede Louis'in en yakın arkadaşı olur. Naveen ve Tiana'nın tekrar insana dönüşebilmek için çıktıkları maceralı yolculukta Louis'le birlikte onlara yardım etmeyi seçer. Naveen ile Tiana'nın birbirlerini sevdiğini anlar. Bunu anlamaları için çabalar. Bir yandan da Gölge Adam'ı alt etmeye çalışır. Ama ne yazık ki bunu başaramaz. Son nefesini vermeden önce Naveen ve Tiana ona birbirlerine olan aşklarını itiraf ettiklerini ve birlikte yaşayabilmek için kurbağa olarak kalmaya karar verdiklerini açıklarlar. Raymond hayata yüzünde mutlu bir

gülümsemeye veda eder. Tüm ateş böcekleri Raymond'u gözyaşlarıyla uğurlarlar. Kuvvetli bir ışık onları gökyüzüne bakmaya mecbur eder. Evangeline'nin yanında bir yıldız parlamaktadır. Raymond sevgilisine kavuşmuştur. Gözyaşlarının yerini hayret dolu bir gülümseme alır. Raymond sonunda hep olmak istediği yerdedir. Demek ki gerçek sevginin aşamayacağı engel yoktur.

Mama Odie 197 yaşında bir büyücüdür. Tiana'nın çalışmaktan başka bir şey düşünemediğini anlar. Ona sevginin önemini anlatmaya çabalar. Naveen'in hercailliğini sezer, onu uyarır. İkisinin de olgunlaşmasına yardım eder.

İki genç, aşklarının farkına varıp kurbağa olarak evlenmeye karar verdiklerinde de nikâhlarını Mama Odie kıyar. Törenin sonunda Naveen, Tiana'yı öpünce birden ikisi de insan olurlar. Evlilik Tiana'yı prenses yapmıştır. Bu durumda öpüşme büyüü bozacak bir nitelik kazanmıştır. Çünkü Tiana prenses kimliğiyle Naveen'i, yani büyüün etkisi altındaki kurbağayı öpmüş olur ve onu insana dönüştürür. Prens Naveen ve Prenses Tiana birbirlerine duydukları sevgi sayesinde insan olmayı başarmışlardır. Tiana lokantasını açar. Naveen ona yardım eder. Louis de orada cazcı olur. Tiana'nın annesi, Naveen'in ailesi, Charlotte ve babası da hayatlarından memnundur. Masal iyiler için çok mutlu biter.

Sonuç

Bu çalışmada, *Kurbağa Prenses*'in klasikten postmoderne doğru ilerlediği yaklaşık iki yüzyıllık serüveni incelenmiştir.

Grimm Kardeşler'in, 1812-1815 tarihli *Kurbağa Prenses*'i olay örgüsünün rahat ilerlediği, beklenen şekilde iyilerin daima kazandığı, kötülerin mutlaka kaybettiği klasik-geleneksel bir masal anlatısıdır. Okuru düşündüren, soru sormasını gerektiren bir kurgusu yoktur. Masalın orijinali ile çeşitli dillere çevirileri arasında fark olmakla birlikte yapı aynıdır. Son derece iyimser bir bakış açısı vardır.

Kurbağa Prenses, 2002 yılında E. D. Baker tarafından farklı bir kurguyla kaleme alınır. Yazar, *Kurbağa Prenses* adını verdiği masalında karmaşıklaşan dünya düzenini, değişen sosyal yapıyı, aile ve kadın-erkek ilişkilerini modern bir yaklaşımla ve sürükleyici bir üslupla anlatmıştır. İyiler mutlaka kazanır, ama klasik-geleneksel anlatıda olduğu kadar çabuk değil. Kötülerin kötülükleriyle başa çıkabilmek biraz zorlaşmıştır. Okuyucunun sorması beklenen sorular vardır. Cevaplara ulaşmak için biraz uğraşmalıdır. Masal türünün yapısı değişmiştir. E. D. Baker masalında bu hususları başarılı bir şekilde ön plana çıkarır.

Disney, klasik-geleneksel *Kurbağa Prenses* ve modern *Kurbağa Prenses*'ten esinlenerek 2009'da *Prenses ve Kurbağa* filmi hazırlar. Bu yeni yorum çok dikkat çekici bir bakış açısıyla izleyiciyi derinlemesine düşündürmeye sevk eder. Ona beklenmedik sorular sorar ve şaşırtıcı cevaplar

verir. Toplum tarafından “uygun”luğu kabul görmüş düşünceleri tartışır, izleyiciyi şaşırtır. “Öteki”nin, alışlagelmiş algıdan farklı olarak yakın durduğunu gösterir. Hiyerarşik düzenin büyük oranda yıkıldığını vurgular. “Karnaval” anlayışını gözler önüne serer. *Prenses ve Kurbağa*’yı masal türü açısından önemli kılan, ele aldığı meselelerin her birine karşı sergilediği postmodern yaklaşımdır. Masalın bundan sonraki yolculuğu edebiyat araştırmacıları için kuşkusuz sürprizlerle dolu olacak, merakla beklenecektir.

KAYNAKLAR

- BAKER, E. D. (2002), *Tales of the Frog Princess*, Bloomsbury Publishing Plc, London, New Delhi, New York and Sydney.
- BAKHTIN, Mikhail (2001), *Karnavaldan Romana*, Çev. Cem Soydemir, Der. ve Önsöz: Sibel Irzik, Ayrıntı Yay., İstanbul.
- BROTHERS GRİMM (2007), *The Complete Fairy Tales*, Vintage Random House, 20 Vauxhall Bridge Road, London, SW1 V2 SA, 2007, p. 2-6.
- https://www.google.com/search?q=the+princess+and+the+frog&rlz=1C1EJFA_enTR797TR797&oq=the+princess+and+the+frog&aqs=chrome..69i57j69i60j0l4.23942j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8 (Erişim: 16.05.2019)
- <https://www.imdb.com/title/tt0780521/> (Erişim: 16.05.2019)
- <https://www.neworleans.com/> (Erişim: 16.05.2019)
- <https://www.nytimes.com/2009/05/31/fashion/31disney.html> (Erişim: 16.05.2019)
- <https://ohmy.disney.com/movies/2015/07/09/10-things-you-didnt-know-about-the-princess-and-the-frog/> (Erişim: 16.05.2019)
- <https://www.scriptmag.com/features/screenwriter-interview-rob-edwards-the-princess-and-the-frog> (Erişim: 16.05.2019)
- https://en.wikipedia.org/wiki/The_Princess_and_the_Frog (Erişim: 16.05.2019)
- https://en.wikipedia.org/wiki/Mardi_Gras (Erişim: 16.05.2019)
- PROPP, Vladimir (2009), *Morphology of Folktale*, University of Texas Press Austin, P.O. Box 7819 Austin, TX 78713-7819, Twentieth paper back printing, 2009. www.utexas.edu/utpress/about/bpermission.html
- THE WALT DISNEY COMPANY (2009), *Prenses ve Kurbağa (The Princess and the Frog)*, Los Angeles, California, USA.